

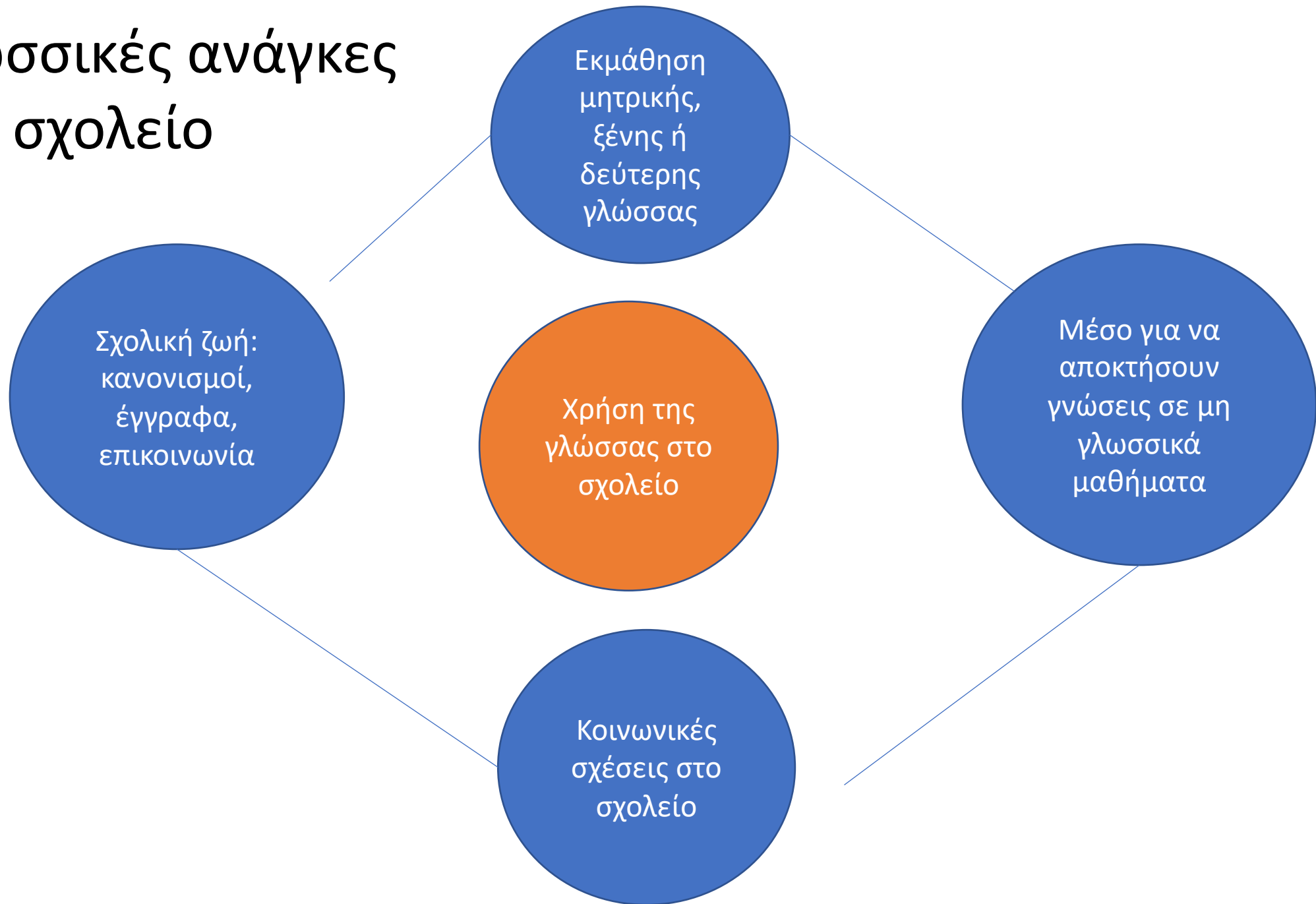
Υποστηρίζοντας τη μάθηση σε πολύγλωσσες τάξεις

Κατερίνα Αραμπατζή

Σ.Ε.Ε. ΠΕ02 1^ο ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Αττικής

28-01-2021

Γλωσσικές ανάγκες στο σχολείο

Θα συζητήσουμε για:

Easy-to-Read

CLIL

Scaffolding-Σκαλωσιά

Τι είναι η μέθοδος Easy-to-read

Η easy-to-read είναι μια μέθοδος που μας επιτρέπει να προσαρμόσουμε το περιεχόμενο, τη γλώσσα, τη μορφή και την εικονογράφηση ενός κειμένου ώστε να είναι προβάσιμα από μια συγκεκριμένη ομάδα-στόχο, η οποία αντιμετωπίζει δυσκολίες στο να διαβάζει και να κατανοεί το γραπτό λόγο.

Το Κείμενο (1/4)

Προτιμούμε τις κυριολεξίες και αποφεύγουμε τη μεταφορική χρήση του λόγου.

Ακολουθούμε λογική και ευθύγραμμη χρονολογική σειρά στις περιγραφές.

Αν χρειαστεί να κάνουμε εισαγωγή, αυτή θα είναι απλή και σύντομη.

Χρησιμοποιούμε μικρές προτάσεις.

Σε κάθε πρόταση αναφερόμαστε σε μία έννοια.

Το Κείμενο (2/4)

Επιλέγουμε απλές λέξεις, που τις χρησιμοποιούμε στην καθημερινότητά μας.

Όταν απευθυνόμαστε στον αναγνώστη, του λέμε ακριβώς αυτό που θέλουμε με τον απλούστερο δυνατό τρόπο.

Η ίδια λέξη εξηγεί το ίδιο πράγμα σε όλο το κείμενο.

Χρησιμοποιούμε παραδείγματα για να εξηγήσουμε έννοιες.

Βάζουμε τις λέξεις της ίδιας φράσης στην ίδια σειρά.

Προτιμούμε την ενεργητική σύνταξη αντί της παθητικής.

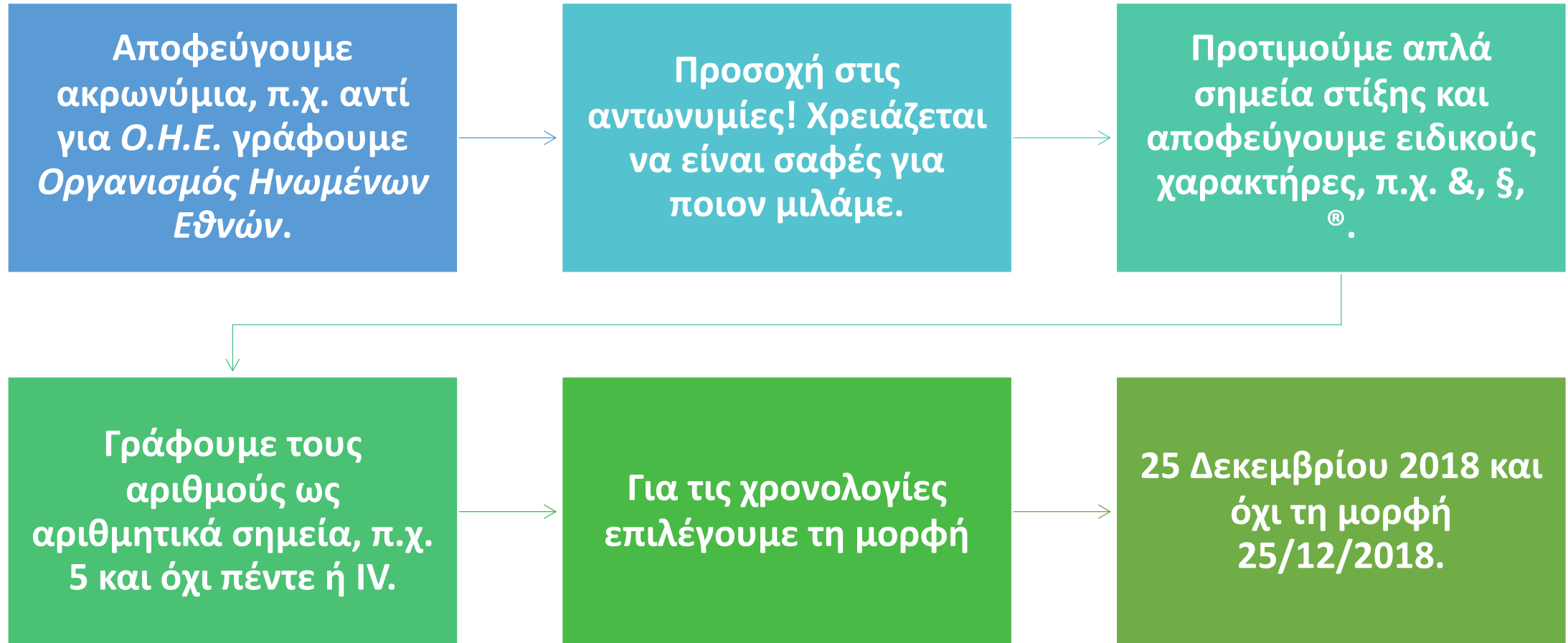
Δίνουμε απλές οδηγίες χρησιμοποιώντας το β' ενικό: αντί για «Πληροφορίες διατίθενται στο...» γράφουμε «*Πάρε πληροφορίες από το...*».

Χρησιμοποιούμε λίστες όπου χρειάζεται, π.χ.

- Ο Κώστας χρειάστηκε:
 - ένα μολύβι
 - ένα τετράδιο
 - ένα βιβλίο.

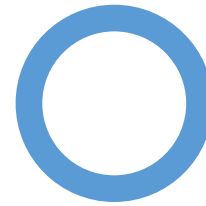
Το Κείμενο (3/4)

Το Κείμενο (4/4)

Εικονογράφηση

- Οι εικόνες παίζουν σημαντικότερο ρόλο από οποιοδήποτε άλλο πληροφοριακό υλικό.
- Μια εικόνα που παρουσιάζει με σαφήνεια αυτό που αναφέρεται στο κείμενο ευνοεί την κατανόηση και επεξηγεί το νόημα του κειμένου.
- Μια εικόνα που δεν αποδίδει συγκεκριμένα το νόημα του κειμένου μπορεί αντιθέτως να δημιουργήσει σύγχυση και να κάνει την κατανόηση ακόμα πιο δύσκολη.
- Παράδειγμα από το Βιβλίο Ιστορίας της Β' Γυμνασίου, ενότητα 1β: εξηγώντας τι είναι το Χριστόγραμμα.

Αργυρό νόμισμα με το Χριστόγραμμα (στο επάνω μέρος της περικεφαλαίας του Κωνσταντίνου) και την ένσταυρη σφαίρα, σύμβολο της εκκριστιανομένης ρωμαϊκής οικουμένης .
Μόναχο, Νομισματική Συλλογή.

Ενσωματωμένη Εκμάθηση Περιεχομένου και Γλώσσας (CLIL)

Η Ενσωματωμένη Εκμάθηση Περιεχομένου και Γλώσσας (CLIL) έχει τεράστια σημασία για τους/τις μαθητές/τριες γιατί η μετάβαση από την εκμάθηση στη χρήση της γλώσσας γίνεται τη στιγμή που διεξάγεται το μάθημα και όχι σε κάποιο μεταγενέστερο χρόνο.

Ενσωματωμένη Εκμάθηση Περιεχομένου και Γλώσσας (CLIL)

Αναπτύσσει δεξιότητες
διαπολιτισμικής
επικοινωνίας

Βελτιώνει τις δεξιότητες
προφορικής
επικοινωνίας

Διευκολύνει την
αποδοχή διαφορετικών
πολιτισμών

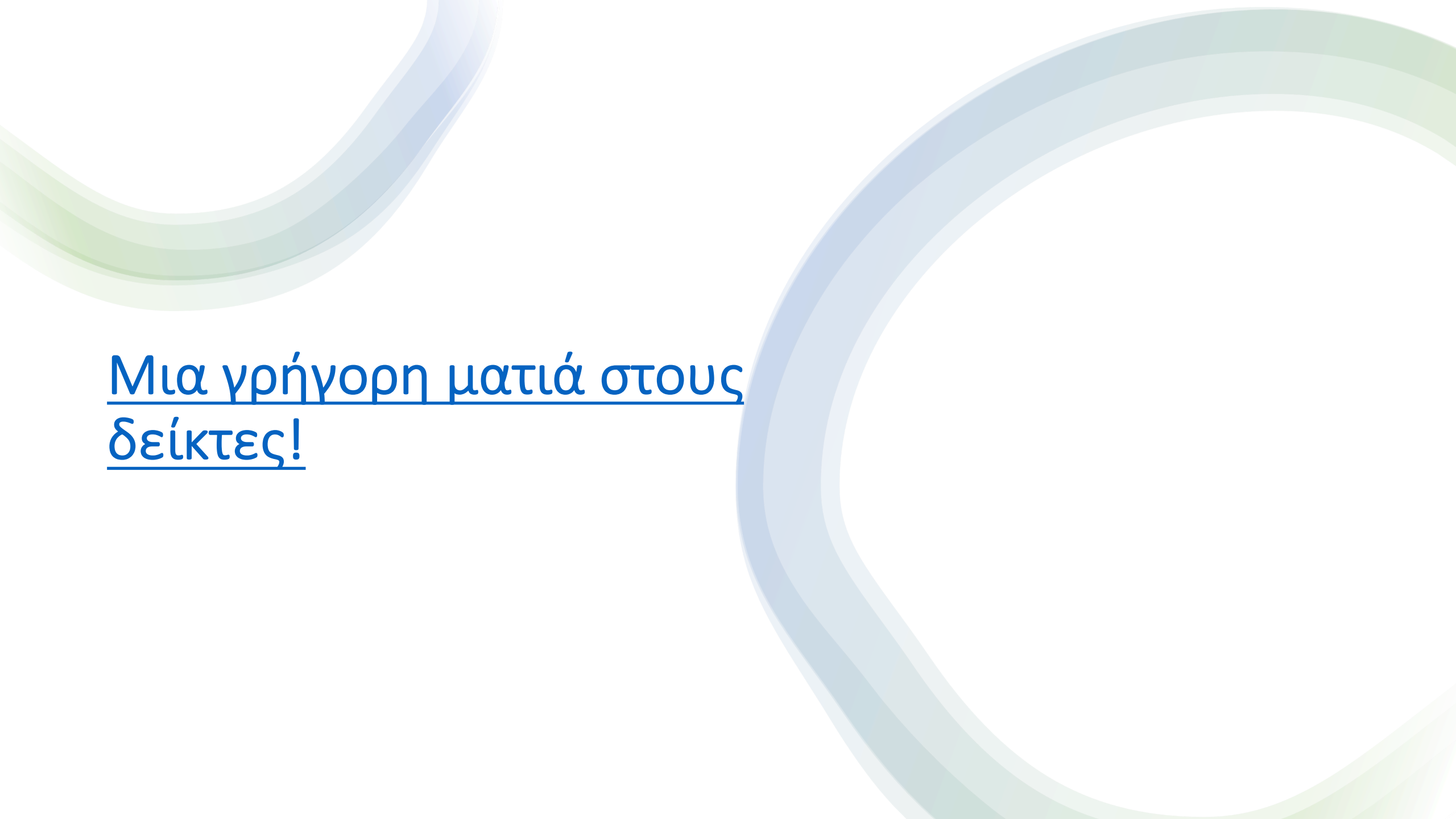
Παρέχει στους/στις
μαθητές/τριες
περισσότερο χρόνο για
επαφή με τη γλώσσα-
στόχο

Δεν απαιτούνται
επιπλέον ώρες
διδασκαλίας

Συμπληρώνει τα
υπόλοιπα διδακτικά
αντικείμενα

Επιτρέπει τη
διαφοροποιημένη
διδασκαλία

Ενισχύει το εσωτερικό
κίνητρο των μαθητών

Μια γρήγορη ματιά στους
δείκτες!

Σκαλωσιά - Scaffolding

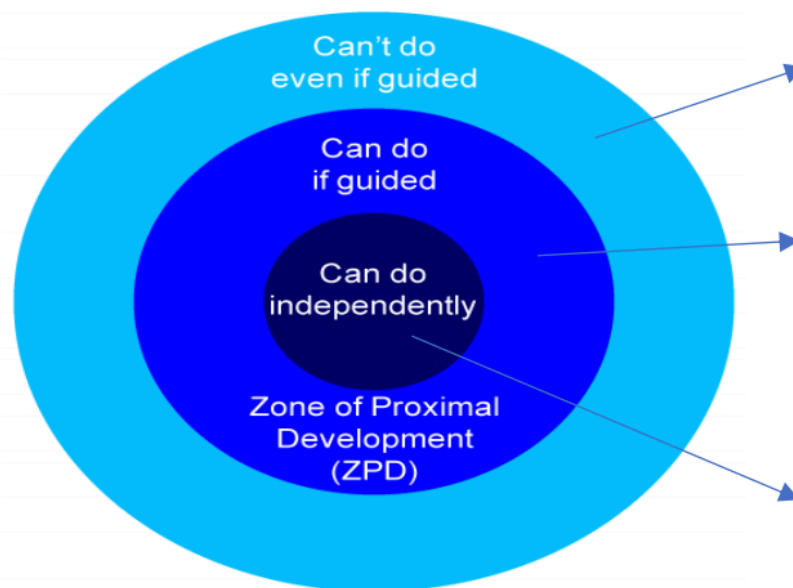
Όπως όταν χτίζουμε ένα κτίσμα τοποθετούμε σκαλωσιές για να το οικοδομήσουμε και τις αφαιρούμε όταν ολοκληρωθεί, έτσι και οι μαθητές/τριες βοηθούνται με διάφορες στρατηγικές ώστε να μπορέσουν τελικά να αυτονομηθούν.

3. Οικοδομώντας τη γνώση σε πολύγλωσσες τάξεις

3.1. Η διαδικασία του *scaffolding*

Η ζώνη στην οποία ο/η μαθητής/τρια δεν μπορεί να πετύχει τον μαθησιακό στόχο παρά την καθοδήγηση του/της εκπαιδευτικού.

Ζώνη Επικείμενης Ανάπτυξης (Z.E.A.): Η ζώνη στην οποία ο/η μαθητής /τρια μπορεί να πετύχει τον μαθησιακό στόχο με την καθοδήγηση του/της εκπαιδευτικού.

Η ζώνη στην οποία ο/η μαθητής/τρια μπορεί να εργάζεται χωρίς την καθοδήγηση του/της εκπαιδευτικού και να μαθαίνει αυτόνομα.

Η μαθησιακή διαδικασία θα πρέπει να οργανώνεται από τον/την εκπαιδευτικό με τη μορφή «σκαλωσιάς» (*scaffolding*), έτσι ώστε οι μαθητές/τριες να οικοδομούν τη γνώση σταδιακά σύμφωνα με το στάδιο που βρίσκεται καθένας και καθεμιά στη Ζώνη Επικείμενης Ανάπτυξης (βλ. σχετ. <https://www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2019/languageinsubjects/Step2Teaching/tabid/4194/language/en-GB/Default.aspx>).

Σκαλωσιά - Scaffolding

Όταν ο/η μαθητής/τρια κατακτήσει έναν γλωσσικό στόχο για μια περίπτωση, θα είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει τις γνώσεις του και σε άλλες περιπτώσεις χωρίς βοήθεια.

Η **Σκαλωσιά** μπορεί να πάρει πολλές μορφές.

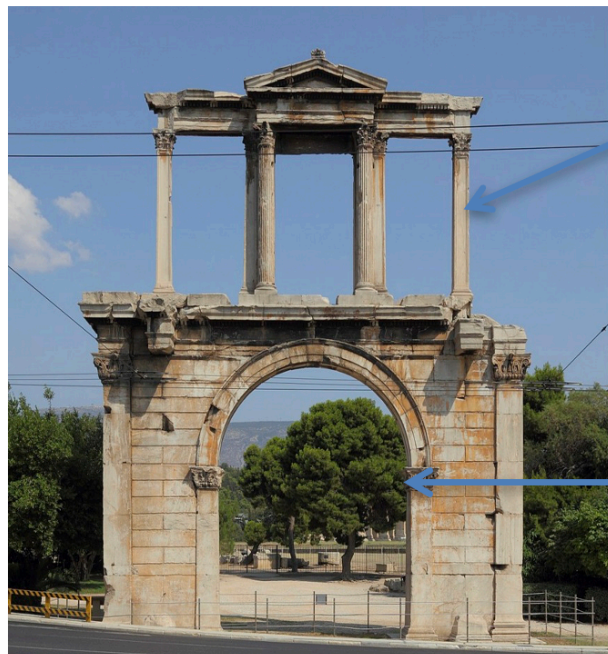
Π.χ. κατευθυνόμενες ερωτήσεις με πρότυπα απαντήσεων, διαγράμματα, υποδείγματα κειμένων κ.ά.

Μερικά παραδείγματα

Δραστηριότητα

Οι Ρωμαίοι είχαν τους δικούς τους αριθμούς. Ας γράψουμε στην τελευταία στήλη τους αριθμούς στη δική μας γλώσσα:

Αραβικά ψηφία	Λατινικά σημεία	Πόσα;	Στη γλώσσα μου
1	<u>i</u>	Ένα	
2	ii	Δύο	
3	iii	Τρία	
4	iv	Τέσσερα	
5	v	Πέντε	
6	vi	Έξι	
7	vii	Εφτά	
8	viii	Οκτώ	
9	ix	Εννέα	
10	x	Δέκα	

Κίονας

Αψίδα

Πύλη του Αδριανού, 2^{ος} αιώνας

Δραστηριότητα: Στην παραπάνω φωτογραφία βλέπουμε ένα μνημείο της Αθήνας. Είναι η Πύλη του Αδριανού, μια τιμητική αψίδα που έκαναν οι Αθηναίοι για να τιμήσουν τον ρωμαίο αυτοκράτορα Αδριανό για τα έργα που έκανε στην πόλη τους.

Ας περιγράψουμε το μνημείο βάζοντας τις λέξεις (δύο, αψίδα, κίονας, αυτοκράτορας, κάτω, Αθηναίοι) στη θέση που πρέπει:

Η Πύλη έχει μέρη. Στο μέρος υπάρχει και στο επάνω υπάρχουν

Την Πύλη την έφτιαξαν οι για να τιμήσουν τον Αδριανό.

Δ.2 Η Εικονομαχία ως θρησκευτικό, πολιτικό και πολιτιστικό φαινόμενο

Ένα από τα πιο σημαντικά γεγονότα της μεσοβυζαντινής περιόδου ήταν η εικονομαχία (μέσα 8^{ου} ως μέσα 9^{ου} αιώνα).

Η εικονομαχία ήταν μία σύγκρουση ανάμεσα στους χριστιανούς για το αν πρέπει ή δεν πρέπει να λατρεύονται εικόνες.

Η βυζαντινή κοινωνία χωρίστηκε σε δύο αντιπάλους, τους εικονομάχους και τους εικονολάτρες.

Τελικά αποφάσισαν ότι οι χριστιανοί προσκυνούν τα πρόσωπα που εικονίζονται στις εικόνες και όχι τις ίδιες τις εικόνες.

Η εικονομαχία επηρέασε τα γράμματα και την τέχνη.

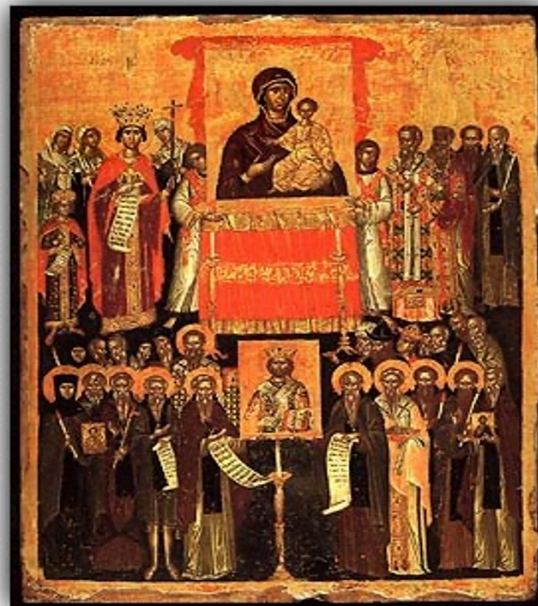

**Εικονομάχοι
καλύπτουν
την εικόνα
του Χριστού
με ασβέστη.
Ψαλτήρι
Χλουντόφ
(περί το
830).
Μόσχα,
Ιστορικό
Μουσείο.**

Δραστηριότητα: Παρατηρούμε τις παρακάτω εικόνες.
Ποια εικόνα νομίζετε ότι δείχνει εικονομάχους και ποια εικονολάτρες;
Ποια στοιχεία των εικόνων οδήγησαν σε αυτές τις σκέψεις;

Καταστροφή της εικόνας του Χριστού. Λεπτομέρεια από το Ψαλτήρι Khludon, 857-865. Πηγή: <http://www.e-history.gr/>

Κρητική εικόνα που παρουσιάζει την αναστήλωση των εικόνων. 16ος αιώνας. Αθήνα, Μουσείο Μπενάκη, Συλλογή Σταθάτου 21170. Φωτόπουλος, Δ., Δεληβορριάς Α., *Η Ελλάδα του Μουσείου Μπενάκη*, Αθήνα 1997, σ. 280, εικ. 471. © Μουσείο Μπενάκη